

**Styrelseärende**

Diarienummer NVOA-2024-00106

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB

## Upplåning via Kommuninvest

### Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- tillgodogöra sig informationen

### Sammanfattning

Kommunstyrelsen i Nacka kommun har föreslagit kommunfullmäktige att gå med i Kommuninvest, och till den utfärda kommunal borgen för sina kommunala bolag. I och med detta överlåter också kommunen till bolagen att sköta sin upplåning själva och ta över likviditetsplaneringen, upptagning av lån, samt risken. Övergången ska ske skyndsamt men senast sista mars 2025.

Bolaget är positiv till övergången men vilka kortsiktiga och långsiktiga konsekvenser detta kommer medföra rörande risk, planering, rapportering, kompetens, räntebild och resultatpåverkan kommer att utredas under hösten.

Mats Rostö  
Verkställande direktör

Fredrik Kristoffersen  
Ekonomichef  
Verksamhetsstöd

## Bakgrund

Kommunstyrelsen i Nacka kommun har den 2 september 2024 fattat ett antal beslut som påverkar Nacka vatten och avfall AB:s upplåning framåt. I de tre ärendena går det att läsa:

### Medlemskap i Kommuninvest

Nacka kommun står inför en expansiv period. Enligt prognos om kommunens långsiktiga finansiella förutsättningar kommer upplåningen för kommunen och dotterbolagen från och med sista juli 2024 och fram till och med år 2027 öka till omkring 4,8 miljarder kronor. Utöver detta kommer kommunens nuvarande lån att behöva omsättas.

Nacka kommun föreslås att bli medlem i Kommuninvest för att kommunen ska få ytterligare en källa till finansiering. Det är viktigt att ha fler finansieringskällor. Kommunen har idag två primära finansieringskällor i form av egna obligations- och certifikatprogram. Att enbart ha egen upplåning innebär en högre risk att kommunen får svårt att låna vid oroliga tider. Dessutom erbjuder Kommuninvest oftast bättre lånevillkor.

Ett medlemskap i Kommuninvest innebär att kommunen ingår en solidarisk borgen för Kommuninvest och deras lån. Risken att både en kommun som är medlem i Kommuninvest och Kommuninvest själva skulle falla bedöms dock som mycket låg.

Om Nacka kommun önskar bli medlem i Kommuninvest behöver kommunen först göra en intresseanmälan i enlighet med detta ärende. Sedan gör Kommuninvest en kommunbedömning. Efter detta förfarande kommer sedan ärendet tillbaka till kommunfullmäktige i Nacka för slutligt ställningstagande om medlemskap.

### Revidering av reglemente för medelsförvaltning

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om ett medlemskap i Kommuninvest, se ärende Beslut om medlemskap i Kommuninvest (KFKS 2024-00158) revideras kommunens finansiella styrdokument, Reglemente för medelsförvaltningen och Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning. Det innebär bland annat att Kommuninvest läggs till som finansieringskälla. Vidare föreslås att bolagen inte längre lånar hos kommunen, vilket innebär att den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen ska avvecklas successivt i takt med obligationsförfallen. Övergångsregler gäller till dess den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen helt är avvecklad.

Kommunen och bolagen ansvarar nu själva för sin egen medelsförvaltning och dess riskhantering, vilket bland annat innebär egna upplåningar, placeringar (under förutsättning att det finns överskottslikviditet i hela kommunkoncernen) och i stor utsträckning sin egen likviditetshantering. Bolagens styrelse ska ta fram en finanspolicy, baserad på kommunens styrdokument och som ska vara godkänd av Nacka kommunens ekonomi- och finansdirektör. Kommunens finansfunktion arbetar dock fortsättningsvis utifrån ett koncernperspektiv vad gäller likviditetshantering för att bland annat få en överblick över vilket likviditetsbehov koncernen har som helhet. Bolagen ska bistå kommunen med uppgifter om likviditetsprognos och finansieringsbehov.

För att bolagen ska kunna låna direkt i Kommuninvest krävs också att ägardirektiven för kommunens samtliga helägda bolag revideras, då nuvarande ägardirektiv anger att upplåning ska ske hos kommunen, därtill krävs en kommunal borgen. Bolagen betalar en borgensavgift, vilken beslutas av kommunfullmäktige. I ärendet Borgenstak och rätten att teckna borgensförbindelse

föreslås borgenstak för borgensåtaganden med fördelning mellan bolagen och vilka som har rätt att teckna dessa.

Bolagen ska skyndsamt påbörja sin upplåning hos Kommuninvest, men Införanderegler föreslås, vilket medför att bolagen fram till och med den 31 mars 2025, kan göra en upplåning hos kommunen. Kommunen kan under denna tid göra en kort upplåning för bolagens räkning. Nacka kommuns ekonomi- och finansdirektör godkänner denna upplåning och utlåning till bolagen. Dessa införanderegler påverkar dock de av kommunstyrelsen beslutade risklimiterna (begränsningar). Tillfälligt avsteg från skuldportföljens risklimiters krävs således fram till och med den 30 juni 2025 för att möjliggöra att kommunen kan göra en kort upplåning för bolagens räkning.

### **Borgenstak och tecknande av borgensförbindelser – Er låneram**

Som medlem i Kommuninvest möjliggör det för kommunens helägda bolag att göra sin upplåning direkt från Kommuninvest med hjälp av en kommunalborgen. Nacka kommun behöver då besluta om borgenstak för respektive bolag samt vilka som tecknar skuld- och borgensförbindelser

#### **Borgenstak för Nacka kommuns helägda bolag**

<b>Bolag</b>	<b>Upplåning per 31 juli 2024 (via kommunen)</b>	<b>Borgenstak</b>
<b>Belopp i mnkr</b>		
Nacka Stadshus AB	93,0	0,0
Nacka vatten och avfall AB	1 450,0	1 890,0
Nacka Energi AB	175,0	600,0
Nacka Energi Försäljning AB	25,0	150,0
<b>TOTALT</b>	<b>1 743,0</b>	<b>2 640,0</b>

Borgenstaket för Nacka vatten och avfall AB utgår från den förväntade upplåningen per 31 december 2025 enligt beräkningar i Ramärende-Utgångpunkter för nämndernas och bolagens förslag till mål och budget 2025–2027. Borgenstaket för Nacka Energi AB och Nacka Energi Försäljnings AB ligger något över beloppet i Ramärendet med anledning av den omorganisation som genomförts och eventuellt köp av ett bolag.

## **Ärendet**

### **Nuläge**

Nuvarande upplägg inom kommunkoncernen innebär att bolaget, enligt Ägardirektivet, har skött sin upplåning via Nacka kommuns koncernbank. Likviditetsrapportering har skett månadsvis och planering för upptagande av lån har gjorts tillsammans med Nacka kommun. Kommunen och bolaget har reglerat lånade medel genom skuldebrev som löper på max 5 år.

Numera har NVOA endast lån från Nacka kommun och dessa kommer därmed att förfalla succesivt under en period på 5 år fram till 2029.

Nacka stadshus AB kommer att sälja Nacka vatten och avfall AB till Nacka kommun den sista december 2024.

## Mål och syfte

Syftet med förändringen är att ge de kommunala bolagen större möjlighet att själva påverka sin upplåning och ta ett större ansvar för sin likviditetsplanering.

## Åtgärder

Det som framgår av ärendena är att:

- NVOA:s styrelse i november behöver fatta beslut om en finansieringspolicy, som ska vara godkänd av Ekonomi- och finansdirektören i Nacka kommun. NVOA och NEAB kommer att samverka i framtagandet av en sådan finansieringspolicy.
- Möte med Kommuninvest för att få mer förståelse vad detta kommer att innebära för bolaget kommer att kunna ske först efter beslut i kommunfullmäktige, 16 september 2024, om att bli medlemmar i Kommuninvest.
- Vad detta kommer att generera för förutsättningar rörande kompetenser och resurser kommer därefter att utredas i bolaget inför styrelsemötet i november, där budget för 2025 fastställs.
- En analys av bolagets nuvarande låneportfölj och hur upplåningen kommer kunna ske framåt kommer genomföras. Analysen utgår från förändringarna i bolagets ägardirektiv samt bolagets finansieringspolicy.
- Övriga styrdokument som styrelsen beslutar om kommer att ses över inför styrelsemötet i november.

## Tidplan

- Ansökan om medlemskap i Kommuninvest kommer upp som beslut på Kommunfullmäktiges möte den 16 september 2024. Efter beslut skickar kommunen in en ansökan och som sedan ska fastställas av Kommunfullmäktige i Nacka.
- Utredning om konsekvenserna av övergången kommer att kunna genomföras efter den 16 september 2024 och levereras till styrelsen i november.
- Besluts punkter på styrelsemöte i november:
  - finansieringspolicy tas fram tillsammans med NEAB, som ska vara godkänd av Nacka kommuns Ekonomi- och finansdirektör innan styrelsemötet.
  - Övriga styrdokument ses över.
  - Justeringar i budget för 2025 presenteras om nödvändigt.
- Bolaget kommer att kunna få kortare upplåning via kommunen fram till 31 mars 2025, för att möjliggöra en övergång till upplåning från Kommuninvest så snart som möjligt.

## Ekonomi

Utifrån ärendena kan bolaget konstatera att det inte blir någon direkt ekonomisk fördel på kort sikt. På längre sikt kan förändringen innebära lägre räntekostnader då Kommuninvest också har låga räntor och kan låna upp på samma eller bättre villkor än vad Nacka kommun har kunnat göra. Borgensavgiften som föreslås i ärendena är en spegling av dagens låneramsavgiften, vilket innebär att avgiften till Nacka kommun kommer att vara lika hög i den nya modellen. Avgifter för att ha koncernbanken kommer fortsätta att betalas och idag är det oklart hur mycket den avgiften kommer minska med över tid. Samt vilken nivå den kommer att ligga på när dagens lån, som är upptagna via Nacka kommun på max 5 år, kommer vara helt återbetalda och tas upp från extern långgivare.

Om bolaget behöver tillföra mer eller annan kompetens håller på att utredas och kan först presenteras efter utredning om vad övergången innebär för bolagets ekonomifunktion och verksamheten i stort.

## Risker

Tidplanen är tajt och bolagen kommer inte kunna sätta sig in i hur upplägget kommer att fungera förrän efter den 16 september. Under en övergångsperiod bedöms bolaget behöva utnyttja de korta lånen från Nacka kommun för att överbygga omställningen, vilket kan innebära något högre räntekostnader än prognostiserat för 2024, samt budgeterat för 2025.

## Uppföljning

Likviditetsprognos kommer att levereras som en bilaga till styrelsen i samband med ordinarie styrelsemöten i februari/mars, maj, september och november.

## Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomichef och Verkställande direktör.

## Bolagets analys och bedömning

Bolagets bedömning är att förändringen är positiv ur ett långsiktigt perspektiv och kommer bli mer fördelaktigt för kollektiven över tid. Kortsiktigt kan förändringen med en kort implementationstid generera ökade kostnader.

## Påverkan på barn/Konsekvenser för barn

Som en del av VA- och avfallskollektivet drar även barn (framtida generationer) nytta av att bolaget på sikt kan minska sina kostnader, rätt generation bär sina egna kostnader.

Bilagor:

1. Medlemskap i Kommuninvest
2. Revidering av Reglemente för medelsförvaltning, Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning samt av samtliga helägda bolags ägardirektiv
3. Borgenstak och rätten att teckna borgensförbindelser för kommunens helägda bolag

2024-08-12

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2024-00158

## Medlemskap i Kommuninvest

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Nacka kommun ska anta erbjudande om medlemskap i Kommuninvest Ekonomisk förening.
2. Till Kommuninvest Ekonomisk förening inbetala 143 822 900 kronor, utgörande Nacka kommuns medlemsinsats i föreningen.
3. Nacka kommun tecknar solidarisk borgen såsom för egen skuld (proprieborgen) för samtliga förpliktelser, som Kommuninvest i Sverige AB ingått eller kommer att ingå.
4. Nacka kommun, i enlighet med vad som anges i stadgarna för Kommuninvest Ekonomisk förening, skall ingå som part i det regressavtal mellan medlemmarna, där deras inbördes ansvar för borgensåtagandet regleras.
5. Nacka kommun ska ingå som part i det avtal där kommunen tillsammans med övriga medlemmar ansvarar för Kommuninvest i Sverige AB:s motpartsexponeringar avseende derivat.
6. Bemyndiga ekonomi- och finansdirektör Christer Lindberg och finanschef Maria Andersson att underteckna borgensförbindelse, avtal samt övriga i ärendet förekommande handlingar.
7. Till ombud på föreningsstämma i Kommuninvest Ekonomisk förening utse XX och XX som ersättare.
8. Kommunstyrelsen bemyndigas att vidta de åtgärder i övrigt som krävs med anledning av kommunens medlemskap i Kommuninvest Ekonomisk förening.

9. Medge Kommuninvest i Sverige AB rätt att använda Nacka kommuns vapen (logga).
10. Medlemsinsatsen finansieras av kommunens rörelsekapital.

### **Sammanfattning av ärendet**

Nacka kommun står inför en expansiv period. Enligt prognos om kommunens långsiktiga finansiella förutsättningar kommer upplåningen för kommunen och dotterbolagen från och med sista juli 2024 och fram till och med år 2027 öka till omkring 4,8 miljarder kronor. Utöver detta kommer kommunens nuvarande lån att behöva omsättas.

Nacka kommun föreslås att bli medlem i Kommuninvest för att kommunen ska få ytterligare en källa till finansiering. Det är viktigt att ha fler finansieringskällor. Kommunen har idag två primära finansieringskällor i form av egna obligations- och certifikatprogram. Att enbart ha egen upplåning innebär en högre risk att kommunen får svårt att låna vid oroliga tider. Dessutom erbjuder Kommuninvest oftast bättre lånevillkor.

Ett medlemskap i Kommuninvest innebär att kommunen ingår en solidarisk borgen för Kommuninvest och deras lån. Risken att både en kommun som är medlem i Kommuninvest och Kommuninvest själva skulle falla bedöms dock som mycket låg.

Om Nacka kommun önskar bli medlem i Kommuninvest behöver kommunen först göra en intresseanmälan i enlighet med detta ärende. Sedan gör Kommuninvest en kommunbedömning. Efter detta förfarande kommer sedan ärendet tillbaka till kommunfullmäktige i Nacka för slutligt ställningstagande om medlemskap.

### **Ärendet**

Kommunstyrelsens arbetsutskott har den 26 mars 2024 utifrån delegation från kommunstyrelsen beslutat om en intresseanmälan för Nacka kommun att bli medlem i Kommuninvest. Styrelsen för Kommuninvest Ekonomisk förening har den 28 juni 2024 beviljat denna ansökan och beslutat att erbjuda Nacka kommun medlemskap i erbjudande om medlemskap i Kommuninvest Ekonomisk förening, se bilaga.

Nacka kommun hade den 31 juli 2024 motsvarande 2,5 miljarder kronor, varav 0,8 miljarder kronor avser lån till kommunen för egen del och 1,7 miljarder kronor avser utlåning till kommunens helägda bolag. Kommunens upplåning sker idag med två finansieringskällor, egna obligationer och certifikat. Upplåningen består till största delen av obligationslån.

Nacka kommun står inför en expansiv period. Vid utgången av 2027 beräknas den sammantagna låneskulden för kommunen och dotterbolagen uppgå till 7,3 miljarder kronor (enligt Ramärende - Utgångspunkter för nämndernas och bolagens förslag till mål och budget 2025–2027, i kommunstyrelsen juni). Upplåningen beräknas därefter öka ytterligare för att finansiera investeringar när Nacka kommun växer. Utöver detta kommer kommunens nuvarande lån att behöva omsättas.

Kommuninvest är en medlemsorganisation som utifrån en kommunal värdegrund företräder den kommunala sektorn i finansieringsfrågor. I nuläget är 295 av 310 kommuner och regioner medlemmar i Kommuninvest. Bland länets kommuner är alla medlemmar förutom Lidingö, Nacka, Stockholm och Österåker.

Kommuninvest har inget vinstsyfte. Ändamålet är att bereda medlemmarna ekonomisk nytta. Efter nödvändig konsolidering tillförs medlemmarna resultatet. Kommuninvests kreditvärdighet bärs upp av en solidarisk borgen från medlemmarna, vilken bidrar till att göra organisationen till en attraktiv motpart för kvalificerade investerare och finansiella institutioner.

Om Nacka kommun önskar bli medlem i Kommuninvest behöver kommunen först göra en intresseanmälan, vilket gjordes i mars 2024. Sedan gör Kommuninvest en kommunbedömning och en rekommendation till föreningsstyrelsen som i slutändan beslutar om medlemskapet. Detta beslut gjordes i juni 2024 och bifogas som bilaga. Efter detta förfarande kommer sedan ärendet tillbaka till kommunfullmäktige i Nacka för slutligt ställningstagande om medlemskap (detta ärende).

Ett medlemskap innebär att kommunen betalar in en medlemsinsats som står i proportion till antal invånare. Alla medlemmar förbinder sig även genom ett solidariskt borgensåtagande att garantera samtliga förpliktelser som Kommuninvest i Sverige AB har ingått eller kommer att ingå till dess skulderna förfaller. Det främsta syftet med den solidariska borgensförbindelsen är att överföra kommensektorns goda kreditvärdighet till Kommuninvest. Få kreditinstitut i världen erbjuder värdepapper med lika hög kreditvärdighet som Kommuninvest. I riskhänseende betraktas värdepapper utgivna av Kommuninvest som likställda med värdepapper utgivna av svenska staten med lägsta möjliga riskvikt.

Därigenom får Kommuninvest bättre möjligheter till lägre upplåningskostnader, vilket i sin tur innebär att medlemmarna får billigare upplåning. Genom att medlemmarna är ansvariga för all utlåning som Kommuninvest beviljar, bedöms risken som mycket liten att den solidariska borgensförbindelsen ska behövas ianspråkta. Det har heller aldrig inträffat att en svensk kommun gått i konkurs. Kommuner och regioner kan enligt lag



aldrig upphöra att existera på annat sätt än genom sammanslagning. Kommuninvest övervakas löpande av Finansinspektionen samt är penningpolitisk motpart till Riksbanken och medlem i deras betalningssystem RIX.

## Ekonomiska konsekvenser

Kommunen inklusive kommunens dotterbolag och kommunalförbund beräknas enligt Ramärende - Utgångspunkter för nämndernas och bolagens förslag till mål och budget 2025–2027, i kommunstyrelsen juni öka upplåningen med uppskattningsvis 4,8 miljarder fram till 2027 för att främst finansiera investeringar.

Insatskapitalet uppgår 2024 till 1 300 kronor per invånare – vilket motsvarar 143,8 miljoner kronor för Nacka. Finansieringen av dessa medel föreslås ske genom ett nyttjande av kommunens rörelsekapital och bli en del i kommunens likviditetsplanering. Eventuell upplåningskostnad ska jämföras med den återbäring Kommuninvest ger. Återbäringen består av två delar dels en ränta på insatt kapital, dels en del av Kommuninvests vinst.

Utöver ränta på insatskapitalet delar Kommuninvest ut viss del av vinsten till medlemmarna. Den återbäringen baseras på medlemmens ”affärsvolym” eller medlemmens lånestorlek. Storleken på återbäringen bestäms från år till år och kan därför variera.

## Överväganden

Stadsledningskontoret menar att det är fördelaktigt för kommunen att godta erbjudandet om medlemskap i Kommuninvest. Det är främst fyra aspekter som väger in.

- Kommuninvest erbjuder i de flesta lägen den lägsta upplåningskostnaden.
- Kommunens risker och administrativa kostnader kring upplåningen minskar. Det handlar bland annat om egen arbetstid, personberoende, kostnader för rating och koncernbankshantering samt kostnader för egna obligationsprogram.
- Ett medlemskap i Kommuninvest innebär ytterligare en finansieringskälla, vilket ökar konkurrensmöjligheter samt minskar kommunens finansieringsrisk betydligt. Vid finanskrisen 2008-2009 var Kommuninvest den enda banken som erbjöd kommunsektorn finansiering. Att ha tillgång till Kommuninvest är extra viktigt i den expansiva fas Nacka befinner sig i.
- Medlemskapet innebär också att Nacka kommun möjliggör att kommunens dotterbolag som Nacka vatten och avlopp AB, Nacka Energi AB och Nacka Energi Försäljnings AB samt också Nackas kommunalförbund som

Käppalaförbundet kan få direkt tillgång till en finansieringskälla med samma låga räntevillkor och med en låg finansieringsrisk. De kan låna på egen hand med kommunal borgen, vilket innebär att kommunens egen skuldsättning minskar i motsvarande mån. Denna inlåning och vidareutlåning utgör per den 31 juli 1,7 miljarder kronor av kommunens totalt upplåning om drygt 2,5 miljarder kronor.

Vid en samlad bedömning överväger ovan fördelar, att ett medlemskap i Kommuninvest innebär en solidarisk borgen för Kommuninvest och deras lån. Risker att både en kommun som är medlem i Kommuninvest och Kommuninvest själva skulle falla bedöms som mycket låg. För detta krävs en sådan extraordinär situation. Där med all sannolikhet Nackas egna refinansieringsvägar skulle falla innan Kommuninvest fallerar.

Ett medlemskap i Kommuninvest utgör inget hinder för att använda andra källor till finansiering. Vid ett beslut om medlemskap behöver Kommuninvest läggas till som finansieringskälla i styrdokumentet *Reglemente för medelsförvaltning*.

### **Konsekvenser för barn**

Beslutet har inga direkta konsekvenser för barn. Medlemskap i Kommuninvest innebär en utökning med ytterligare en finansieringskälla, vilket i sin tur kan möjliggöra bättre finansieringsvillkor och bredda åtkomsten till kapital. Medlemskapet kan ses som en del av god ekonomisk hushållning och ger goda förutsättningar för alla medborgare, bland annat barn och unga.

### **Handlingar i ärendet**

Tjänsteskrivelse daterad den 12 augusti 2024

Bilaga 1 Protokoll Kommuninvest 28 juni 2024

Christer Lindberg  
Ekonomi- och finansdirektör  
Stadsledningskontoret

Maria Andersson  
Finanschef  
Ekonomi- och finansstaben

2024-08-12

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2024-00846

## Revidering av Reglemente för medelsförvaltning, Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning samt av samtliga helägda bolags ägardirektiv

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen beslutar följande

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kommunfullmäktige antar föreslagen revidering av Reglemente för medelsförvaltning enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen den 12 augusti 2024.
2. Kommunfullmäktige beslutar att samtliga av kommunens helägda bolags lånetak ska inkludera checkkrediten i enlighet med tjänsteskrivelsen den 12 augusti 2024.
3. Kommunfullmäktige beslutar om *Införanderegler inför bolagens upplåning i Kommuninvest* i enlighet med tjänsteskrivelsen den 12 augusti 2024, vilket är gällande till den 31 mars 2025.
4. Kommunfullmäktige fastställer för respektive bolag en borgensavgift på bolagets lån som bolaget upptar med hjälp av kommunal borgen enligt följande:
  - a. För Nacka vatten och avfall AB en borgensavgift på 58 punkter (0,58 procentenheter).
  - b. För Nacka Energi AB en borgensavgift på 22 punkter (0,22 procentenheter).
  - c. För Nacka Energi Försäljning AB en borgensavgift på 22 punkter (0,22 procentenheter)
5. Kommunfullmäktige beslutar om att samtliga helägda bolags ägardirektiv revideras under avsnitt 13 Finansiering genom att meningen ”Investeringar

kan finansieras med lån, vilket sker genom kommunen.” korrigeras till ”Investeringar kan finansieras med lån.”

Beslut enligt punkt 1-5 ovan gäller under förutsättning att kommunfullmäktige även fattar beslut om ärendet Medlemskap i Kommuninvest samt beslutar om ärendet Borgenstak och rätten att teckna borgensförbindelser för kommunens helägda bolag

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt punkt 1 ovan, följande.

1. Kommunstyrelsen antar föreslagen revidering av Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning enligt bilaga 2 till tjänsteskrivelsen den 12 augusti 2024.
2. Kommunstyrelsen beslutar om tillfälligt avsteg från skuldportföljens risklimiter för att möjliggöra kort upplåning för bolagens räkning under en övergångstid fram till och med 30 juni 2025.

### Sammanfattning av ärendet

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om ett medlemskap i Kommuninvest, se ärende *Beslut om medlemskap i Kommuninvest* (KFKS 2024-00158) revideras kommunens finansiella styrdokument, *Reglemente för medelsförvaltningen* och *Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning*. Det innebär bland annat att Kommuninvest läggs till som finansieringskälla. Vidare föreslås att bolagen inte längre lånar hos kommunen, vilket innebär att den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen ska avvecklas successivt i takt med obligationsförfallen. Övergångsregler gäller till dess den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen helt är avvecklad.

Kommunen och bolagen ansvarar nu själva för sin egen medelsförvaltning och dess riskhantering, vilket bland annat innebär egna upplåningar, placeringar (under förutsättning att det finns överskottslikviditet i hela kommunkoncernen) och i stor utsträckning sin egen likviditetshandling. Bolagens styrelse ska ta fram *en finanspolicy*, baserad på kommunens styrdokument och som ska vara godkänd av Nacka kommunens ekonomi- och finansdirektör. Kommunens finansfunktion arbetar dock fortsättningsvis utifrån ett koncernperspektiv vad gäller likviditetshandlingen för att bland annat få en överblick över vilket likviditetsbehov koncernen har som helhet. Bolagen ska bistå kommunen med uppgifter om likviditetsprognos och finansieringsbehov.

För att bolagen ska kunna låna direkt i Kommuninvest krävs också att *ägardirektiven* för kommunens samtliga helägda bolag revideras, då nuvarande ägardirektiv anger att upplåning ska ske hos kommunen, därtill krävs en kommunal borgen. Bolagen betalar en borgensavgift, vilken beslutas av kommunfullmäktige. I ärendet *Borgenstak och rätten att*

*teckna borgensförbindelse* KFKS 2024-00847 föreslås borgenstak för borgensåtaganden med fördelning mellan bolagen och vilka som har rätt att teckna dessa.

Bolagen ska *skyndsamt* påbörja sin upplåning hos Kommuninvest, men Införanderegler föreslås, vilket medför att bolagen fram till och med den 31 mars 2025, kan göra en upplåning hos kommunen. Kommunen kan under denna tid göra en kort upplåning för bolagens räkning. Nacka kommuns ekonomi- och finansdirektör godkänner denna upplåning och utlåning till bolagen. Dessa införanderegler påverkar dock de av kommunstyrelsen beslutade risklimiterna (begränsningar). Tillfälligt avsteg från skuldportföljens risklimiterna krävs således fram till och med den 30 juni 2025 för att möjliggöra att kommunen kan göra en kort upplåning för bolagens räkning.

## Ärendet

All upplåning för kommunkoncernen sker idag av kommunen i eget namn. Kommunen lånar i sin tur ut till bolagen. När kommunen blir medlem i Kommuninvest möjliggör det för bolagen att göra sin upplåning direkt från Kommuninvest med hjälp av en kommunal borgen. Såväl kommunen som bolagen står inför ökad upplåning de närmsta åren, och genom att bolagen inte längre föreslås låna från kommunen kommer hålls såväl kommunens låneskuld som administrationen nere.

Av denna anledning behöver kommunens finansiella styrdokument – *Reglemente för medelsförvaltning* och *Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning* - samt bolagens *ägardirektiv* uppdateras, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om medlemskap i Kommuninvest KFKS-2024-00158.

Utöver detta behöver kommunfullmäktige och kommunstyrelsen fatta beslut om särskilda införanderegler inför bolagens upplåning i Kommuninvest.

## Reglemente för medelsförvaltning och Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning

Den finansiella verksamheten styrs utifrån de finansiella styrdokumenterna, vilka består av *Reglemente för medelsförvaltning* och *Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning*. Styrdokumenterna gäller för kommunkoncernen, det vill säga för Nacka kommun och dess helägda bolag. I reglementet anger kommunfullmäktige ansvarsfördelningen samt de övergripande principerna för finansverksamheten och medelsförvaltningen såsom likviditetshantering, skuldhantering, placering, utlåning från kommunen till kommunens helägda bolag, borgen och leasing med mera. Reglementet kompletteras med *Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning* där bland annat finansiella risklimiterna (riskbegränsningar) fastställs.

## Föreslagna förändringar i Reglemente för medelsförvaltning

Nedan redovisas de större revideringarna i *Reglemente för medelsförvaltning*. I övrigt se bilaga 1, Reglemente för medelsförvaltning med spårning av föreslagna justeringar.

### Finansieringskälla

Kommuninvest läggs till som finansieringskälla och kan därmed användas vid upplåning. Finansieringskällan Bostadsfinansieringsinstitut (såsom exempelvis Nordea hypotek, SHB stadshypotek) tas bort som finansieringskälla då dessa ryms inom finansieringskällan Banker och dess helägda bolag. Finansieringskälla Kommuner, regioner och dess helägda tas också bort då denna finansieringskälla bedöms ej vara möjlig.

### Målsättning för kommunens och bolagens medelsförvaltning

Medelsförvaltningen hanteras inte längre på portföljnivå utan kommunen och bolagen ansvarar själva för sin medelsförvaltning och dess riskhantering i enlighet *Reglemente för medelsförvaltning*, *Kommunstyrelsens bestämmelser* och en *bolagsspecifik finanspolicy*.

Bolagen ska upprätta en *bolagsspecifik finanspolicy* baserad på kommunens finansiella styrdokument. Innan finanspolicyen antas av bolagets styrelse ska den godkännas av kommunens ekonomi- och finansdirektör för att säkerställa att bolagen inte avviker från de övergripande principerna för medelsförvaltning eller riktlinjerna för begränsning av finansiell risk med mera. (Se avsnitt Ekonomi-och finansdirektörens mandat, nedan)

Kommunens finansfunktion har en samordnande roll för att säkerställa att kommunkoncernen effektivt nyttjar tillgänglig likviditet.

### Likviditetshanteringen

Kommunens finansfunktion arbetar även fortsättningsvis utifrån ett kommunkoncernperspektiv, med målet att samordna kapitalströmmar i kommunkoncernen. Inom kommunkoncernen finns såsom tidigare koncernkontosystem för samordning av likviditetsflöden. Bolagen ska bistå kommunen med uppgifter om likviditetsprognos och finansieringsbehov. Överskottslikviditet får placeras i vissa fall, se Placeringar nedan.

### Placeringar

Först om överskottslikviditet uppstår i *bela* kommunkoncernen kan placering genomföras. Det innebär att om kommunen eller ett bolag har en överskottslikviditet, som de önskar att placera, får detta inte ske om någon annan inom kommunkoncernen har ett upplåningsbehov. Exempelvis kan en överskottslikviditet lånas ut till ett bolag genom att mottagande bolags checkkredit utökas, medan det utlåande bolags checkkredit minskas med motsvarande belopp alternativt säkras att dessa medel inte nyttjas på annat sätt. Av denna anledning föreslås att ekonomi- och finansdirektören ges i uppdrag att besluta om checkkrediter. (Se avsnitt Ekonomi-och finansdirektörens mandat, nedan)

### **Skuldhantering**

Med skuldhantering avses hantering av kommunens låneskuld, och inte såsom tidigare kommunen *inklusive* kommunens helägda bolags låneskuld. Det innebär att bolagen lånar upp för egen del, utifrån sin finanspolicy.

För att bolagen ska kunna låna upp från Kommuninvest krävs en kommunal borgen. Kommunfullmäktige ska därför besluta om borgenstak för respektive bolag. Beslut om borgentak samt rätten att teckna borgensförbindelser för kommunens helägda bolag, beslutas i ett eget ärende (KFKS 2024-00847).

### **Lånetak inklusive checkkredit**

Tidigare har kommunfullmäktige tilldelat respektive bolag dels ett lånetak (utöver checkkredit), dels en checkkredit. Nu föreslås att checkkrediten ska inkluderas i bolagens lånetak för att bland annat möjliggöra utlåning av överskottslikviditet inom kommunkoncernen, se Placeringar ovan.

De lånetak inklusive checkkredit per bolag som kommunfullmäktige för närvarande beslutat om är:

- För Nacka Stadshus AB 103 miljoner kronor
- För Nacka vatten och avfall AB 1 870 miljoner kronor
- För Nacka Energi AB 445 miljoner kronor
- För Nacka Energi Försäljning AB 25 miljoner kronor
- För Centrala Nacka marknadsbolag AB 2 miljoner kronor
- För Boo 1:207 AB 1 miljon kronor

### **Utlåning från kommunen till kommunens bolag**

Kommunen har idag en kommunkoncerngemensam skuldportfölj avseende den obligationsupplåning som kommunen gjorde för kommunkoncernens räkning. Kommunen lånade då upp i eget namn till hela kommunkoncernen utifrån ett portföljperspektiv. Bolagen lånade därefter av kommunen.

Den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen ska avvecklas, vilket kommer att ske successivt i takt med obligationsförfallen. Den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen uppgår för närvarande (per 31 juli 2024) till 2 350 miljoner kronor i obligationer och beräknas vara helt avvecklad under 2029.

Upplåning till den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen har fram tills nu genomförts utifrån ett portföljperspektiv, vilket innebär det att obligationslånen inte är kopplade till en specifik utlåning till ett bolag eller till kommunen. För att avveckla den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen kan i vissa fall en utlåning (ett skuldebrev) från kommunen till ett bolag tidsmässigt behövas förlängas eller förkortas för att matcha

obligationsförfallen. Av denna anledning ges Ekonomi- och finansdirektören mandat att besluta hur bolagens refinansiering från kommunkoncerngemensamma skuldportföljen ska genomföras. (Se avsnitt Ekonomi- och finansdirektörens mandat, nedan)

Räntesättningen på utlåningen från kommunen till bolagen gäller endast för de lån som är kopplade till den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen (ej för lån upptagna i samband med införandet, se nedan *Införanderegler inför bolagens upplåning*). Räntesättningen har inte ändrats.

Övergångsregler i samband med avveckling av den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen framgår av *Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning*.

### **Borgen**

Avsnittet om Borgen har kompletterats med borgen till Kommuninvest i Sverige AB, med anledning av att Nacka kommuns medlemskap i Kommuninvest, och med borgen till kommunens helägda bolag, med anledning av bolagens upplåning hos Kommuninvest eller annan kreditgivare. Kommunfullmäktige fastställer ett takbelopp för borgensåtaganden avseende kommunens helägda bolag. Bolagen betalar en borgensavgift, vilken beslutas av kommunfullmäktige. Den föreslagna borgensavgiften är den samma som nuvarande av kommunfullmäktige beslutade räntepåslag på bolagets lån som bolaget upptar hos kommunen.

### **Ansvarsfördelning mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt ekonomi- och finansdirektörens mandat**

Nedan redovisas de tillägg som gjorts

#### Kommunfullmäktigs beslut:

- Borgenstak för respektive bolag
- Borgensavgift för respektive bolag

#### Ekonomi- och finansdirektör – avsnitt har tillkommit i sin helhet

I Nacka kommuns ekonomi- och finansdirektörens mandat ingår, förutom övrig verkställighet av reglemente och kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning, att:

- Godkänna den bolagsspecifika finanspolicys innan beslut i bolagsstyrelse
- Besluta om tilldelning av eventuella checkkrediter till kommunens bolag
- Besluta hur bolagens refinansiering från kommunkoncerngemensamma skuldportföljen ska genomföras, med möjlighet att förlänga eller förkorta tidslängden på bolagens upplåningar



## **Föreslagna förändringar i Kommunstyrelsens bestämmelse för medelsförvaltning**

Nedan redovisas de större revideringarna i *Reglemente för medelsförvaltning*. I övrigt se bilaga 2 *Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning* med spårning av föreslagna justeringar.

### **Likviditetshanteringen**

Likviditetsreserven inkluderar kommunkoncernen, såsom tidigare.

### **Placeringar**

Riskbegränsningarna gäller för kommunen. Ett förtydligande har lagts till om att placeringar endast kan ske om överskottslikviditet uppstår i *bela* kommunkoncernen. Ingen övrig korrigering har gjorts.

### **Skuldhanteringar**

Riskbegränsningarna gäller för kommunen. Ingen övrig korrigering har gjorts.

### **Utlåning från kommunen till kommunens bolag**

Utlåningen från kommunen till kommunens bolag avser den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen, vilken ska avvecklas. Särskilda övergångsregler gäller för refinansiering av den tidigare kommunkoncerngemensamma upplåningen samt för fullföljande av åtagande för de gröna obligationerna:

- Refinansiering av tidigare upplåning hos kommunen

Den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen ska avvecklas, vilket kommer att ske successivt i takt med obligationsförfallen. Bolagens befintliga skuldebrev kan komma att förlängas eller förkortas för att matcha obligationsförfallen. Fram till dess att den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen är avvecklad får ingen refinansiering av bolagens upplåning hos kommunen genomföras utan godkännande från kommunens ekonomi- och finansdirektör.

- Gröna obligationer

Den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen innehåller gröna obligationer. Fram till att samtliga dessa gröna obligationer har förfallit ska bolagen bidra till att fullfölja de åtaganden som är kopplade till dessa obligationer, oavsett vilket lånebelopp bolaget har kvar hos kommunen. Det innebär bland annat att bolagen ska medverka vid allokering av gröna projekt, internkontroll samt framtagande av det årliga investerarbrevet.

I det fall bolaget lånar upp grönt hos Kommuninvest får inte de gröna projekt som ingår i den kommunkoncerngemensamma upplåningen nyttjas.

## Införanderegler inför bolagens upplåning i Kommuninvest

*Särskilt beslut i kommunfullmäktige:*

Bolagen ska *skyndsamt* påbörja den egna upplåningen hos Kommuninvest. Innan upplåning hos Kommuninvest kan påbörjas ska bolagen besluta om en finanspolicy. Därutöver finns en del formalia som ska hanteras med Kommuninvest. Av denna anledning ges bolagen möjlighet att övergångsvis fram till och med den 31 mars 2025 i särskilda fall göra sin upplåning hos kommunen. Nacka kommuns ekonomi- och finansdirektör godkänner denna upplåning och utlåning till bolagen.

Den upplåning hos kommunen till bolagen som sker under denna period ingår inte i den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen. Det innebär att kommunen gör en kort upplåning såsom exempelvis tre månaders certifikatupplåning för bolagets räkning och att bolaget erhåller de räntevillkor som upplåningen ger med det av kommunfullmäktige fastställa räntepåslaget. Den korta upplåningen medför att bolaget så snart denna förfaller ska göra sin upplåning direkt med Kommuninvest. Stadsledningskontorets bedömning är att det endast kommer vara ett fåtal transaktioner.

*Särskilt beslut i kommunstyrelsen:*

Ovan korta upplåning i kommunen (för bolagets räkning) kommer få negativ effekt på de av kommunstyrelsen beslutade risklimiterna (riskbegränsningarna) avseende skuldportföljen, som finns i *Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning*. Följande risklimit kan komma att beröras: *Maximalt ränteförfall inom 1 år* som ligger på 50 procent, *Räntebindningstid 2-5 år*, *Maximalt kapitalförfall inom 1 år* som ligger på 40 procent samt *Kapitalbindningstid >2 år*.

Av denna anledning föreslås att kommunstyrelsen medger avsteg från dessa fram till och med den 30 juni 2025.

## Bolagens ägardirektiv

### Föreslagna förändringar i bolagens ägardirektiv

För att bolagen ska kunna låna upp i eget namn behöver ägardirektiven revideras. Av nuvarande ägardirektiv framgår att upplåning sker genom kommunen.

Nuvarande skrivning i bolagens ägardirektiv, avsnitt 13 Finansiering:

Bolagets verksamhet finansieras huvudsakligen av taxor, vilka beslutas av kommunfullmäktige. Investeringar kan finansieras med lån, vilket sker genom kommunen. Bolaget omfattas av kommunens koncernkonto i bank avseende likviditet, upplåning och betalflöde.

Samtliga ägardirektiv under avsnitt 13 Finansiering ändras enligt följande:  
Bolagets verksamhet finansieras huvudsakligen av taxor, vilka beslutas av kommunfullmäktige. Investeringar kan finansieras med lån. Bolaget omfattas av kommunens koncernkonto i bank avseende likviditet, upplåning och betalflöde

### **Ekonomiska konsekvenser**

Föreslagna förändringar medför inga ekonomiska konsekvenser.

### **Konsekvenser för barn**

Beslutet har inga direkta konsekvenser för barn. Ett regelverk kring medelsförvaltningen är en del av god ekonomisk hushållning och ger goda förutsättningar för alla medborgare, bland annat barn och unga.

### **Handlingar i ärendet**

Tjänsteskrivelse daterad den 12 augusti 2024

Bilaga

1. Reglemente för medelsförvaltning, med spårning av föreslagna justeringar
2. Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning, med spårning av föreslagna justeringar
3. Reglemente för medelsförvaltning, utan spårning
4. Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning, utan spårning

Christer Lindberg  
Ekonomi-och finansdirektör  
Stadsledningskontoret

Maria Andersson  
Finanschef  
Ekonomi- och finansstaben

2024-08-12

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2024-00847

## Borgenstak och rätten att teckna borgensförbindelser för kommunens helägda bolag

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen beslutar följande

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kommunfullmäktige fastställer borgenstak för borgensåtaganden till totalt 2 640,0 miljoner kronor med fördelning mellan kommunens helägda bolag i enlighet med tjänsteskrivelsen den 12 augusti 2024.

Beslut enligt punkt 1 ovan gäller under förutsättning att kommunfullmäktige även fattar beslut om ärendet *Medlemskap i Kommuninvest* samt beslutar om ärendet *Revidering av Reglemente för medelsförvaltning, Kommunstyrelsens bestämmelser för medelsförvaltning samt av samtliga helägda bolags ägardirektiv*.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt punkt 1 ovan, följande.

2. Kommunstyrelsen beslutar att stadsdirektör Victor Kilén, ekonomi-och finansdirektör Christer Lindberg, biträdande ekonomi-och finansdirektör Jörn Karlsson, finanschef Maria Andersson och enhetschef för redovisningsenheten Pia Nordeman, två i förening, att på kommunens vägnar utfärda skuld- och borgensförbindelser under av fullmäktige beslutade borgenstak per respektive bolag.

### Sammanfattning av ärendet

Som medlem i Kommuninvest möjliggör det för kommunens helägda bolag att göra sin upplåning direkt från Kommuninvest med hjälp av en kommunalborgen. Nacka kommun behöver då besluta om borgenstak för respektive bolag samt vilka som tecknar skuld- och borgensförbindelser

## Borgenstak för Nacka kommuns helägda bolag

Bolag	Upplåning per 31 juli 2024 (via kommunen)	Borgenstak
<b>Belopp i mnkr</b>		
Nacka Stadshus AB	93,0	0,0
Nacka vatten och avfall AB	1 450,0	1 890,0
Nacka Energi AB	175,0	600,0
Nacka Energi Försäljning AB	25,0	150,0
<b>TOTALT</b>	<b>1 743,0</b>	<b>2 640,0</b>

Borgenstaket för Nacka vatten och avfall AB utgår från den förväntade upplåningen per 31 december 2025 enligt beräkningar i *Ramärende-Utgångpunkter för nämndernas och bolagens förslag till mål och budget 2025–2027*. Borgenstaket för Nacka Energi AB och Nacka Energi Försäljnings AB ligger något över beloppet i Ramärendet med anledning av den omorganisation som genomförts och eventuellt köp av ett bolag.

### Utfärda skuld och borgensförbindelser

Följande föreslås att, två i förening, på kommunens vägnar utfärda skuld och borgensförbindelser:

Victor Kilén, stadsdirektör

Christer Lindberg, ekonomi- och finansdirektör

Jörn Karlsson, biträdande ekonomi- och finansdirektör

Maria Andersson finanschef och

Pia Nordeman, enhetschef för redovisningsenheten

### Ekonomiska konsekvenser

Föreslaget medför inga särskilda ekonomiska konsekvenser

### Konsekvenser för barn

Beslutet har inga direkta konsekvenser för barn.

### Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 12 augusti 2024

Christer Lindberg  
Ekonomi- och finansdirektör  
Stadsledningskontoret

Maria Andersson  
Finanschef  
Ekonomi- och finansstaben